

บทที่ 7

ผลสืบเนื่องอันเกิดจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 : บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุปประเด็นปัญหาและข้อเท็จจริงในประเด็นปัญหาของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546

เนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 เรื่องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 266 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ (คดีนายวีรพล ดวงสูงเนิน) ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นในการวินิจฉัยไว้ 3 ประเด็นหลักคือ

1. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา 266 ได้หรือไม่
2. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้ว เป็นอันยุติหรือไม่
3. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์สามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยให้เป็นประการอื่นได้หรือไม่

จากการกำหนดประเด็นในการวินิจฉัยทั้งสามประเด็นของศาลรัฐธรรมนูญผู้เขียนพบว่าศาลรัฐธรรมนูญกำหนดประเด็นได้ตรงตามคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย 2 ประเด็นคือ

1. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301(3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19(3) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัย

แล้ว ก.พ. มากลับฐานความผิดทางวินัยเป็นไม่ร้ายแรง และคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้มีมติให้นายวีรพล ดวงสูงเนิน กลับเข้ารับราชการนั้น จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

2. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301(3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19(3) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301(3)

สำหรับประเด็นแรก ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดประเด็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้หรือไม่นั้น ผู้เขียนเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญกำหนดประเด็นได้ถูกต้องตรงกับประเด็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพราะว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดประเด็นแรกที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าเกิดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301(3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19(3) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยว่า นายวีรพล ดวงสูงเนิน มีความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งไล่นายวีรพล ดวงสูงเนิน ออกจากราชการแล้ว ก.พ. มากลับฐานความผิดเป็นผิดวินัยไม่ร้ายแรง และคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้มีมติให้นายวีรพล ดวงสูงเนิน กลับเข้ารับราชการนั้นจึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยประเด็นปัญหาดังกล่าวว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าปัญหาดังกล่าวไม่ใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่มีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัย

สำหรับประเด็นที่สอง ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดประเด็นว่า อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตาม กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้ว เป็นอันยุติหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่าศาล รัฐธรรมนูญกำหนดประเด็นได้ถูกต้อง ตรงกับประเด็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นต่อศาล รัฐธรรมนูญ เพราะว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดประเด็นที่สองที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา 301(3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19(3) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวน และวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301(3)

ส่วนประเด็นที่สาม คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ตั้งประเด็นไว้ แต่ศาลรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดประเด็นขึ้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อจากประเด็นที่สอง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนด ประเด็นไว้ว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรค หนึ่ง (3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้ว องค์การที่มี อำนาจพิจารณาอุทธรณ์สามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะ กรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยให้เป็นประการอื่นได้หรือไม่ ซึ่งประเด็นที่สามศาลรัฐธรรมนูญได้ กำหนดประเด็นเพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้นต่อจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นที่สอง กล่าวคือถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการ ต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะ กรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยว่านายวีรพล ดวงสูงเนิน มีความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ถือว่าเป็นอันยุติ ก.พ. ก็ไม่มีอำนาจพิจารณากลับฐานความผิดทางวินัยที่จะลงแก่นายวีรพล ดวงสูงเนิน จากความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงเป็นความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง และคณะรัฐมนตรี ก็ไม่สามารถมีมติให้นายวีรพล ดวงสูงเนิน กลับเข้ารับราชการได้ แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่านายวีรพล ดวงสูงเนิน มีความผิดทางวินัยอย่าง ร้ายแรงถือว่าไม่ยุติ ก.พ. ก็มีอำนาจพิจารณากลับฐานความผิดทางวินัยที่จะลงแก่นายวีรพล

ดวงสูงเนิน จากความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงเป็นความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรงได้ และคณะรัฐมนตรีก็มีมติให้นายวีรพล ดวงสูงเนิน กลับเข้ารับราชการได้

จากการวิเคราะห์การกำหนดประเด็นในการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เขียนเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นในการพิจารณาวินิจฉัยตรงกับการตั้งประเด็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยแต่ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นในการพิจารณาวินิจฉัยไว้เกินประเด็นในคำร้องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นที่สาม ซึ่งเป็นสิ่งที่ศาลรัฐธรรมนูญสามารถกระทำได้ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดห้ามไม่ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเกินคำร้องที่เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ และไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ผูกพันให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยเฉพาะตามประเด็นในคำร้องที่เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงทั้งสามประเด็นของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 2/2546 สรุปได้ดังนี้

7.1.1 ประเด็นแรก : ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้หรือไม่

ปัญหาดังกล่าวได้ขึ้นสู่การพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เสนอคำร้องลงวันที่ 4 ต.ค. 2545 ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา 266 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยว่า นายวีรพล ดวงสูงเนิน ขณะดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ กระทำความผิดทางวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการและประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงและมีความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งอัยการสูงสุดสั่งฟ้องตามมาตรา 151 มาตรา 157 มาตรา 161 มาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 268 ประกอบ มาตรา 83 และ มาตรา 90

สำหรับความผิดทางวินัย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งลงโทษไล่นายวีรพล ดวงสูงเนิน ออกจากราชการไปแล้ว ต่อมานายวีรพล ดวงสูงเนิน ผู้ถูกกลงโทษได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คดีพินิจในการสั่งลงโทษต่อ ก.พ. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 96 ในการพิจารณาของ ก.พ.

กลับไปพิจารณาว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเพียงความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติให้กลับเข้ารับราชการ

ดังนั้นจึงมีปัญหว่าการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้สวนและวินิจฉัย (ตัดสินชี้ขาด) ว่านายวีรพล ดวงสูงเนิน มีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงนั้นถือว่าเป็นอันยุติตามที่บัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 301(3) แล้ว การที่ ก.พ. มากลับฐานความผิดทางวินัยเป็นไม่ร้ายแรง และคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญได้มีมติให้กลับเข้ารับราชการนั้นจึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก 9 ต่อ 5 เสียง ได้วินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ไว้ การที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการได้สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามรัฐธรรมนูญมาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 19(3) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ได้สวนและวินิจฉัยแล้ว ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ก.พ. ซึ่งพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหา แก่ฐานความผิดจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติเป็นฐานความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง จากนั้นคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ผู้ถูกกล่าวหากลับเข้ารับราชการตามมติของ ก.พ. ส่งผลให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ไม่สามารถบังคับได้ การดำเนินการของ ก.พ. และคณะกรรมการจึงขัดแย้งต่ออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นอันยุติหรือไม่นั้น เป็นการขอให้วินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญมีอำนาจกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือไม่เพียงใดถือได้ว่ากรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นแล้ว เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้

ในปัญหานี้ผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน 9 คน ที่วินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพียง 5 คน เท่านั้นที่ให้

เหตุผลประกอบความเห็นในคำวินิจฉัยส่วนตัว ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก 4 คน ไม่ได้ให้เหตุผลในประเด็นปัญหาดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยส่วนตัว แต่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อยจำนวน 5 คน ที่วินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 นั้น ได้ให้เหตุผลประกอบความเห็นในประเด็นปัญหาดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยส่วนตัวทั้ง 5 คน

7.1.2 ประเด็นที่สอง : อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก 8 ต่อ 5 เสียง ได้วินิจฉัยว่าการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มีความแตกต่างกัน กล่าวคือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ใช้คำว่า “อุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษ” พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ใช้คำว่า “อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ” การใช้สิทธิอุทธรณ์ของนายวีรพล ดวงสูงเนิน อันเนื่องมาจากการลงโทษทางวินัยของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของนายวีรพล ดวงสูงเนิน ตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติมิใช่ฐานความผิดจากการสอบสวนทางวินัยโดยผู้บังคับบัญชาของนายวีรพล ดวงสูงเนิน และมีใช้กรณีที่ถูกกล่าวหาถูกสั่งลงโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ การอุทธรณ์จึงต้องอยู่ในขอบเขตที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯบัญญัติไว้โดยมีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น กล่าวคืออุทธรณ์ได้เฉพาะระดับโทษตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ ก.พ. ซึ่งเป็นองค์กรในการบริหารงานบุคคลของนายวีรพล ดวงสูงเนินและเป็นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ของนายวีรพล ดวงสูงเนินตามขั้นตอนต่อจากกระบวนการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสมบูรณ์เสร็จสิ้นแล้ว จึงมีอำนาจพิจารณาเฉพาะเรื่องดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนตามฐานความผิดเดิมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเท่านั้น การที่ ก.พ. ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ใช้อำนาจหน้าที่ล่วงล้ำ หรือกระทบกระเทือนอำนาจหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการเฉพาะ โดยการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงใหม่ แล้วเปลี่ยนฐานความผิดเพื่อกำหนดโทษใหม่ จึงไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

จึงวินิจฉัยว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติ

ในปัญหานี้ผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ เป็นกฎหมายเฉพาะที่ใช้บังคับเฉพาะบุคคลที่ระบุไว้ ซึ่งกระทำความผิดในฐานความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯบัญญัติไว้เท่านั้น และกฎหมายเฉพาะเป็นกฎหมายพิเศษย่อมยกเว้นกฎหมายทั่วไป เช่น มาตรา 19(3) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยเฉพาะกรณี เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมเท่านั้น ส่วนพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ เป็นกฎหมายทั่วไป เมื่อการกระทำความผิดนอกจากจะผิดตามกฎหมายทั่วไปแล้วยังผิดกฎหมายเฉพาะด้วยเช่นนี้ ก็ต้องบังคับตามกฎหมายเฉพาะกล่าวคือ ถ้ากระทำความผิดทั้งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และผิดทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯจะต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะบังคับ กรณีดังกล่าวมิใช่เป็นกรณีกฎหมายสองฉบับขัดกันเพราะกฎหมายแต่ละฉบับบัญญัติให้แต่ละองค์กรต่างมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของตนตามกฎหมายเหล่านั้น ดังนั้นกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงไม่ขัดกันเพราะใช้คนละกรณี กล่าวคือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฯ ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ขณะที่กฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนเป็นกฎหมายที่กำหนดเรื่องอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วินัย และการรักษาวินัย และคดีนี้เป็น การอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 96 ไม่ใช่อุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ จึงต้องพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 โดยมาตรา 96 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะเปิดช่องให้ผู้ถูกกล่าวหาอุทธรณ์ได้ แต่ก็จำกัดให้อุทธรณ์ได้เฉพาะ “ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา” โดยให้อุทธรณ์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษ กฎหมายไม่ได้เปิดช่องให้อุทธรณ์ใน “ฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ” แต่ประการใด เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาและมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ไม่ใช่คำสั่งลงโทษ

7.1.3 ประเด็นที่สาม : อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์สามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยให้เป็นประการอื่นได้หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก 8 ต่อ 5 เสียง ได้วินิจฉัยต่อจากประเด็นที่สองว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ องค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์จึงไม่อาจพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยยุติแล้วให้เป็นประการอื่นได้

7.2 ผลสืบเนื่องอันเกิดจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546

ด้วยเหตุที่ มาตรา 268 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลเป็นเด็ดขาดผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐ ดังนั้นคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 เรื่องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 266 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ (คดีนายวีรพล ดวงสูงเนิน) ก่อให้เกิดผลสืบเนื่องตามมาโดยผู้เขียนแบ่งออกเป็นสามประเด็นตามประเด็นในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 ดังนี้

7.2.1 ประเด็นแรก : ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้หรือไม่

จากการที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ไว้ การที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามรัฐธรรมนูญมาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 19(3)

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ก.พ. ซึ่งพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหา แก่ฐานความผิดจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติเป็นฐานความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง จากนั้นคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับราชการตามมติของ ก.พ. ส่งผลให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่สามารถบังคับได้ การดำเนินการของ ก.พ. และคณะรัฐมนตรีจึงขัดแย้งต่ออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นอันยุติหรือไม่นั้น เป็นการขอให้วินิจฉัยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญมีอำนาจกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือไม่เพียงใด ถือได้ว่ากรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นแล้ว เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้ ซึ่งจากคำวินิจฉัยดังกล่าวก่อให้เกิดผลสืบเนื่องตามมาคือ

1. เป็นการยืนยันว่าปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ อาจเป็นลักษณะของการมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญว่าองค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรใดองค์กรหนึ่งมีอำนาจกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือไม่เพียงใด¹

2. เป็นการยืนยันว่าปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ไม่จำเป็นที่คู่กรณีที่มีปัญหาทั้งสองฝ่ายต้องเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญก็สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ แต่ผู้ที่มีสิทธิเสนอได้นั้นต้องเป็นฝ่ายที่เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น ซึ่งยืนยันตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 4/2541, 10/2541 และ 13/2543

7.2.2 ประเด็นที่สอง : อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติหรือไม่

¹ มานิตย์ จุมปา "การเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีเกิดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ" รวมบทความกฎหมายมหาชนจากเว็บไซต์ www.pub-law.net, หน้า 175 . กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เพรส จำกัด , 2545.

จากการที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติ ซึ่งจากคำวินิจฉัยดังกล่าวก่อให้เกิดผลสืบเนื่องตามมาคือ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีดังกล่าวถือว่าเป็นอันยุติ ไม่ก่อให้เกิดประเด็นปัญหาที่จะโต้แย้งกันอีกต่อไป

7.2.3 ประเด็นที่สาม : อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์สามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยให้เป็นประการอื่นได้หรือไม่

จากการที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง (3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติ ดังนั้นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์จึงพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยแล้วไม่ได้ ซึ่งจากคำวินิจฉัยดังกล่าวก่อให้เกิดผลสืบเนื่องตามมาคือ องค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วไม่มีอำนาจ เปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยแล้วคงมีแต่อำนาจในการพิจารณาเฉพาะ “ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา”เท่านั้น ดังนั้น หากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้พิจารณาโทษตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติโดยมีคำสั่งลงโทษปลดออก "ผู้ถูกกล่าวหา" ก็ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา เพราะว่าเป็นโทษขั้นต่ำสุดของการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว

7.3 บทสรุปคำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 2/2546

จากการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 เรื่องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 266 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

(คดีนาย วีรพล ดวงสูงเนิน) ผู้เขียนขอสรุปคำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 เป็นสามประเด็นดังนี้

7.3.1 ประเด็นแรก : ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน 9 คน คือ พลโท จุล อติเรก, นายจิระ บุญพจนสุนทร, นายมงคล สระแก้ว, นายสุจิต บุญบงการ, นายสุจินดา ยงสุนทร, นายสุวิทย์ ธีรพงษ์, นายอนันต์ เกตุวงศ์, นายอมร รักษาสัตย์ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้ โดยพลโทจุล อติเรก, นายจิระ บุญพจนสุนทร, นายมงคล สระแก้ว, นายสุจิต บุญบงการ และนายอมร รักษาสัตย์ ให้เหตุผลประกอบความเห็นของตน สรุปได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 19 (3) ว่านายวีรพล ดวงสูงเนิน กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการและฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ก.พ. ซึ่งพิจารณาอุทธรณ์ของนายวีรพล ดวงสูงเนิน ผู้ถูกกล่าวหา โดยรับพิจารณาอุทธรณ์ตัวคำสั่งลงโทษทั้งหมดโดยไม่พิจารณาเฉพาะดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาและในการพิจารณาอุทธรณ์นั้น ก.พ. ได้แก้ฐานความผิดเป็นความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ผู้ถูกกล่าวหา กลับเข้ารับราชการนั้น ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น จึงเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ส่วนนายสุจินดา ยงสุนทร, นายสุวิทย์ ธีรพงษ์, นายอนันต์ เกตุวงศ์ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง ไม่ได้ให้เหตุผลประกอบความเห็นในประเด็นปัญหานี้ไว้ในคำวินิจฉัยส่วนตัว โดยนายสุจินดา ยงสุนทรได้ลาออกจากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก่อนทำคำวินิจฉัยส่วนตัว

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย จำนวน 5 คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ, นายจุมพล ณ สงขลา, นายปรีชา เฉลิมวณิชย์, นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ เห็นว่า กรณีตามคำร้องไม่ใช่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นกรณีที่เกิดจากความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับความหมายของบทบัญญัติ มาตรา 96 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งขาดความชัดเจนในขอบเขตของสิทธิอุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษทางวินัย และขอบเขตอำนาจขององค์กรที่รับอุทธรณ์ ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐสภาและรัฐบาลจะ

ต้องแก้ไขกฎหมายมาตรานี้ให้มีความชัดเจน คณะกรรมการ ป.ป.ช.จึงไม่อาจเสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้

7.3.2 ประเด็นที่สอง : อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน 8 คน คือพลโท จุล อติเรก, นายจิระ บุญพจนสุนทร, นายมงคล สระฐานิ, นายสุจิต บุญบงการ, นายสุวิทย์ ธีรพงษ์, นายอนันต์ เกตุวงศ์, นายอมร รักชาติสัตย์ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง (3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วเป็นอันยุติ โดยให้เหตุผลสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 96 เปิดช่องให้ผู้ถูกกล่าวหาอุทธรณ์ได้ แต่ก็จำกัดให้อุทธรณ์ได้เฉพาะ "ดุลพินิจในการลงโทษของผู้บังคับบัญชา" กฎหมายไม่ได้เปิดช่องให้อุทธรณ์ "ฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้มีมติ" แต่ประการใด เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช.ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาและมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ไม่ใช่คำสั่งลงโทษด้วยการที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษเฉพาะกรณีได้บัญญัติถึงสิทธิการอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะดังที่ได้กล่าวแล้วย่อมไม่อาจนำเรื่องสิทธิการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 อันเป็นกฎหมายทั่วไปมาใช้กับกรณีนี้ที่ปรากฏในกรณีนี้ได้ เพราะเป็นไปตามหลักที่ว่า "กฎหมายพิเศษยกเว้นกฎหมายทั่วไป" อาศัยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า คำวินิจฉัยและมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. "ในฐานะความผิด" ทางวินัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301(3) มาตรา 92 วรรคหนึ่ง และมาตรา 93 จึงเป็นอันยุติ

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย ที่มีความเห็นว่าการกระทำของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีดังกล่าวไม่ยุติ จำนวน 5 คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ , นายจุมพล ณ สงขลา, นายปรีชา เฉลิมวณิชย์, นายผัน จันทรปานและนาย ศักดิ์ เตชะชาญ โดยให้เหตุผลว่า

การไต่สวนและวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ตามประเด็นดังกล่าวไม่ยุติ เพราะหากเป็นที่ยุติแล้วรัฐธรรมนูญมาตรา 301 วรรคหนึ่ง (3) ต้องบัญญัติว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาด

7.3.3 ประเด็นที่สาม : คณะกรรมการ ป.ป.ช.ไต่สวนและวินิจฉัยว่า นายวีรพล ดวงสูงเนิน มีความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว ก.พ. ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์สามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.วินิจฉัยให้เป็นประการอื่นได้หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน 8 คน คือ พลโท จุล อติเรก, นายจิระ บุญพจนสุนทร, นายมงคล สาระภูรินทร์, นายสุจิต บุญบงการ, นายสุวิทย์ ธีรพงษ์, นายอนันต์ เกตุวงศ์, นายอมร รักษาสัตย์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง มีความเห็นว่าการ.พ.ไม่สามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดที่ ป.ป.ช. วินิจฉัยแล้ว โดยให้เหตุผลว่า นายวีรพล ดวงสูงเนิน จะใช้สิทธิอุทธรณ์ได้เฉพาะดุลพินิจในระดับโทษที่ผู้บังคับบัญชาวางโทษ ทั้งผู้พิจารณาอุทธรณ์จะพิจารณาวินิจฉัยได้เฉพาะระดับโทษ จะเปลี่ยนแปลงฐานความผิดที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษ หรือตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.วินิจฉัยแล้วไม่ได้ เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา 19(3) โดยชอบแล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำผิดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง (3) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้วจึงเป็นอันยุติ ดังนั้น องค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์จึงพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัย ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.วินิจฉัยแล้วไม่ได้

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เสียงข้างน้อย จำนวน 5 คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ, นายจุมพล ณ สงขลา, นายปรีชา เฉลิมวณิชย์, นายผั่น จันทพานและนายศักดิ์ เตชะชาญ ไม่ได้วินิจฉัยในประเด็นปัญหาที่สาม

7.4 บทสรุป

จากการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 กรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 266 (คดีนายวีรพล ดวงสูงเนิน) ทำให้ทราบผลการศึกษา ดังนี้

1. ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดประเด็นในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 ไว้เกินประเด็นในคำร้องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นที่ว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 301 วรรคหนึ่ง(3)เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยแล้ว องค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์สามารถพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.วินิจฉัยให้เป็นประการอื่นได้หรือไม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ศาลรัฐธรรมนูญสามารถกระทำได้ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดห้ามไม่ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเกินคำร้องที่เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญและไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ผูกพันให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยเฉพาะตามประเด็นในคำร้องที่เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

2. นายสุวิทย์ ธีรพงษ์, นายอนันต์ เกตุวงศ์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา 266 ได้ แต่ไม่ได้แสดงผลประกอบในคำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 2/2546 ทำให้ผู้ศึกษาไม่ทราบถึงเหตุผลในการวินิจฉัย จึงไม่สามารถวิเคราะห์คำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวว่าถูกต้องต่อหลักกฎหมายหรือไม่

3. บทบัญญัติมาตรา 96 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 บัญญัติไม่ชัดเจนเกี่ยวกับขอบเขตของสิทธิอุทธรณ์ของผู้ถูกลงโทษและอำนาจขององค์กรผู้รับอุทธรณ์ ก่อให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมาย

7.5 ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนเห็นว่าผลที่เกิดขึ้นจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 เกิดจากปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการไม่แสดงผลประกอบคำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
2. ปัญหาที่เกิดจากการบัญญัติกฎหมายที่ไม่ชัดเจน

1. ปัญหาเกี่ยวกับการไม่แสดงผลประกอบคำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ภายหลังจากที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ ถึงเหตุผลในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญของ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญรายบุคคลแล้ว ผู้เขียนพบว่า นายสุวิทย์ ธีรพงษ์, นายอนันต์ เกตุวงศ์ และ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา 266 ได้ แต่ไม่ได้แสดงผล ประกอบในคำวินิจฉัยรายบุคคล ทำให้ผู้เขียนไม่ทราบเหตุผลว่าเพราะเหตุใด นายสุวิทย์ ธีรพงษ์, นายอนันต์ เกตุวงศ์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง จึงวินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้อง ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนได้ศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2541 ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 267 วรรคสี่ บัญญัติว่า **“คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอย่างน้อยต้องประกอบด้วยความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา เหตุผลในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อ กฎหมาย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง”**

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2541 ข้อ 28 บัญญัติว่า **“คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลต้องประกอบด้วยความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา เหตุผลในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อ กฎหมาย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง”**

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2541 ข้อ 28 มีข้อความที่เหมือนกับมาตรา 267 วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เกือบจะทุกตัวอักษร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายมาตรา 267 วรรคสี่ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2541 ข้อ 28 ต้องการให้คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญต้อง ประกอบด้วยความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา เหตุผลในการ วินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าคำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ต้องประกอบด้วยความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา เหตุผล ในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้สนใจศึกษาคำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ทราบถึงเหตุผลของคำวินิจฉัยเพื่อจะได้วิเคราะห์ว่าคำวินิจฉัยรายบุคคลของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวถูกต้องต่อหลักกฎหมายหรือไม่ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในทางวิชาการด้านกฎหมายมหาชนต่อไป ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้แก้ไขข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2541 ข้อ 28 จากเดิมเป็น “คำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลหรือของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องประกอบด้วยความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา เหตุผลในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง”

2. ปัญหาที่เกิดจากการบัญญัติกฎหมายที่ไม่ชัดเจน

สืบเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตอบข้อหารือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ (กรณีของนายวีรพล ดวงสูงเนิน) โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณามีความเห็นกรณีการอุทธรณ์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าเป็นกระบวนการต่อจากการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกลงโทษได้มีโอกาสพิสูจน์การกระทำของตนที่ถูกลงโทษต่อองค์กรอื่นที่มีใช้ผู้บังคับบัญชา ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 96 ได้บัญญัติรับรองสิทธิดังกล่าวว่า “ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษจะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหานั้นก็” การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้เพียงเท่านั้น จึงย่อมาหมายความว่ากระบวนการอุทธรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 นั้น กระบวนการพิจารณาอุทธรณ์มิใช่จะพิจารณาเฉพาะรายงานการสอบสวนทางวินัยเท่านั้น แต่ยังให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาพิสูจน์หลักฐานอื่น รวมทั้งอาจมีการสอบสวนเพิ่มเติมได้อีกด้วย การพิจารณาอุทธรณ์ขององค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลหรือ ก.พ.จึงอาจพิจารณาแตกต่างจากคำสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชาได้เสมอ ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้มีความเห็นในประเด็นเดียวกันนี้ไว้ว่า “กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มิได้จำกัดอำนาจหรือดุลพินิจขององค์กรซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอุทธรณ์แต่ประการใด องค์กรผู้มิอำนาจพิจารณาอุทธรณ์จึงยังคงมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับได้ตามอำนาจ

หน้าที่ของตนในทุกกรณี สำหรับกรณีข้อหาข้อนี้ ก.พ. ย่อมมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งลงโทษได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ซึ่งรวมถึงการรับฟัง ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้อีกด้วยตามข้อ 17 ประกอบกับข้อ 12 วรรคหนึ่งของกฎ ก.พ.ฉบับที่ 16 (พ.ศ.2540)ฯ ซึ่งกำหนดให้ ก.พ. มีอำนาจขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง คำชี้แจง ถ้อยคำ หรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาได้”

นอกจากนี้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อยซึ่งประกอบด้วย นายกระมล ทองธรรมชาติ, นายจุมพล ณ สงขลา, นายปรีชา เฉลิมวณิชย์, นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาณู ซึ่งให้ความเห็นในคำวินิจฉัยรายบุคคลว่า ปัญหาที่เป็นที่มาของคำร้องของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ (กรณีของนายวีรพล ดวงสูงเนิน)จะไม่เกิดขึ้นเลย หากมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ.2542 ไม่บัญญัติรับรองให้ผู้ถูกลงโทษมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษ ของผู้บังคับบัญชาไว้ด้วยข้อความที่ไม่ชัดเจน

จากปัญหาดังกล่าวผู้เขียนเห็นว่าควรมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 96 แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ให้มีความ ชัดเจนเกี่ยวกับขอบเขตสิทธิอุทธรณ์ของผู้ถูกลงโทษ และอำนาจขององค์กรผู้รับอุทธรณ์ เพื่อแก้ไข ปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการตีความกฎหมาย

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย